

Другим та таким, що впливає з головного, є принцип еклесіоцентричності, від слова «екклесія» – Церква. Еклесіоцентричність розкриває життя людини через знання, вчення та досвід, накопичений Православною Церквою.

Головний сенс і завдання православної педагогіки – наблизити підрастаюче покоління до Бога, навчити справжнього життя у векторі гуманістичних принципів. Тому поняття про Церкву, її призначення, історія розвитку, вплив та значимість у педагогічному стані мають бути ясними для православного педагога.

Перший та другий принципи православної педагогіки пов'язані між собою. Справжню христоцентричність можна досягти тільки еклесіоцентрично, перебуваючи в Церкві.

Третім важливим принципом є педоцентричність. Педагог має постійно вчитися сам, задля того, щоб вчити інших. Власне вдосконалення й пильнування в ході виховання і розвитку особистості дитини має бути безперервним. Православний педагог повинен бути вимогливий до себе, являти приклад особистого благочестя, зростати в своєму духовному розвитку.

Уся православна педагогіка виходить з необхідності зв'язати справу виховання з спасінням душі людини, за вченням Православної Церкви. Тому педагог і педагогіка є не метою, а засобом до вищої мети – спасіння. Православне богослов'я виходить з антропологічного підходу, який вчить про образ Божий у людині. Розуміння цього образу неможливо знову ж таки без сприйняття принципів христоцентризму, тому що головний образ – це ідеальний образ Христа, та принципів еклесіоцентричності, тому що накопичений для спасіння душі досвід належить саме Церкві.

Отже, мета православного педагога – привести до спасіння, але це тривалий процес, постійна робота над своїми помилками, робота над собою, а перешкодами на цьому шляху є гріхи, душевні та тілесні пристрасті людини.

У цьому сенсі призначення християнської педагогічної діяльності є супровід процесу духовно-морального вдосконалення. Завдання вчителя є духовне керівництво – виховання чеснот та викорінення гріховних нахилів. Духовна освіта є найважливішим завданням учителя-педагога [4, с. 24]. Отже, ще одним принципом православної педагогіки назвемо моральний вектор виховання.

Головні принципи православної педагогіки мають глибокий взаємозв'язок зі своєю основою – Христом, Священним Письмом, богослов'ям, антропологією та морально-аскетичним вченням Церкви.

Список використаної літератури

1. Філософський енциклопедичний словник/ гол. ред. В. І. Шинкарук. Київ, 2002. 744 с.
2. *Ахметшин А.* Православная педагогика как основание воспитания личности. *Православная педагогика: история и современность*: материалы Всероссийской электронной научно-практической конференции, 20 апреля 2018 г. Казань: Изд-во КазПДС, 2018. С. 6–10.
3. *Зелененко А.* Важнейшие принципы православной педагогики. СПб.: Санкт-Петербургская духовная академия (СПбДА), 1997. 260 с.
4. *Налетова Н. Ю.* Христианская антропология в педагогической науке. *Ярославский педагогический вестник*. 2010. Том II (Психолого-педагогические науки), № 3. С. 20–25.

Євгенія ДОРОШЕНКО

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЄКТУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Учні проводять значну частину свого освітнього життя в класних кімнатах, лабораторіях та бібліотеках – місцях, де відбувається навчання. Освітній простір, в якому заходиться суб'єкт, створює умови для його існування, прояву індивідуальності та

суттєво впливає на успішність навчання. Для комфортного існування школярів в навчальному середовищі, необхідно дотримуватися проектування освітнього простору. Проектуючи освітній простір, необхідно намагатися створити умови, за яких в учасників освітнього процесу виникав би такий психологічний стан, який сприяє високоефективній реалізації освітньої діяльності.

Проектування є діяльністю, що направлена на створення образу бажаного результату і вироблення засобів, що допоможуть досягти мети. Проектування освітнього простору детерміновано цілями освітнього процесу. Воно спрямоване на створення уявлень про навчальне середовище, в якому можна було б здійснити навчальний процес із максимальною ефективністю.

Технологія проектування освітнього простору передбачає цілеспрямоване створення нових, доцільних форм діяльності спершу за допомогою випереджаючих уявлень, а потім шляхом реалізації відповідних проектів. При такому підході доводиться не лише описувати те, що вже з'явилося в реальності, але й створювати на основі теоретичного бачення те, чого до здійснення проектної роботи не було. Отже, інноваційний процес нерозривно пов'язаний із педагогічним проектуванням. Адже проектування є технологією застосування наукових знань для зміни практики.

Аби відповідати сучасним освітнім вимогам суспільства й особистості, педагогічне проектування освітнього простору має бути комплексним, причому необхідно визнати можливість безлічі різноманітних концептуальних моделей і варіацій.

Істотною відмінністю педагогічного проектування є його спрямованість на створення організованих процесів розвитку, виховання і навчання. Воно дозволяє створювати прогнози, розробляти та реалізувати ті зміни в конкретному освітньому просторі, що сприяють його вдосконаленню.

Потреба в проектуванні освітнього простору виникає внаслідок усвідомлення необхідності переходу від існуючої до передбачуваної моделі освітнього простору, і в результаті цього виникає потреба розробки проекту, що несе у собі як раціональні, так і ціннісно-сміслові риси. Здійснення проекту відбувається в оточенні як динамічного внутрішнього, так і зовнішнього середовища, що певною мірою впливає на процес реалізації проекту. За такого підходу необхідно не просто описувати те, що вже з'явилося в реальності, але створювати на основі теоретичного бачення те, чого до здійснення проектної роботи не було. Отже, інноваційний процес нерозривно пов'язаний з педагогічним проектуванням, оскільки воно є технологією застосування наукових знань для зміни практики.

Проектування – це складний процес, успішна реалізація якого вимагає дотримання певних етапів:

- сформулювати початкове уявлення бажаного результату, тобто стан, за якого можна вважати, що мета досягнута;
- виявити закони та закономірності, що допоможуть реалізувати план;
- створити план дій, реалізуючи відношення «дія – умова – ціль», спрогнозувати наслідки інноваційного рішення;
- реалізувати проєкт, відповідно до плану; коригування програми дій, відповідно до проєкту;
- моніторинг результатів з метою оцінки ефективності проектування;
- критична рефлексія труднощів, що виникли.

Навчання відбувається у фізичному середовищі, що має кількісні та відчутні характеристики. Класні кімнати мають відносно прості вимоги: кут огляду, хороша акустика та фокусна точка в передній частині кімнати. У будь-якому навчальному середовищі ті, хто навчається переповнені інформацією з довкілля, лише незначна частина якої становить важливі для освіти знання. Фізичні характеристики навчального середовища можуть впливати на учнів емоційно, з важливими когнітивними та

поведінковими наслідками. Середовища, які викликають позитивні емоційні реакції, можуть призвести не тільки до посиленого навчання, але і до потужного, емоційного прив'язання до цього простору. Це може стати місцем, де учні люблять вчитися, місцем, яке вони шукають, коли хочуть вчитися, і місцем, яке вони згадують із любов'ю, коли розмірковують про свій досвід навчання. Очевидно, що деякі навчальні середовища є більш комфортними та пропонують менше відволікаючих факторів, ніж інші.

В будь-якому навчальному середовищі можна виявити фізичні характеристики, що викликають дискомфорт, заважають навчанню; натомість середовища, що виробляють позитивні емоційні стани, сприяють навчанню та розвитку прихильності до місця.

Отже, упровадження технології проектування забезпечує створення сприятливого освітнього простору, що спрямований на навчання та дослідження, розвитку креативності особистості, створення умов самобутнього розвитку особистості дитини.

Список використаної літератури

1. Шендрік І. Г. Теоретические основы проектирования образовательного пространства субъекта [Текст] / И. Г. Шендрік. Екатеринбург: Изд-во Рос. гос. проф.-пед. ун-та, 2006. 198 с.
2. Мануйлов Ю. С. Язык «Со-» / Ю. С. Мануйлов // Научно-методическая серия «Новые ценности образования»: событийность в образовательной и педагогической деятельности. – 2010. – Выпуск 1(43). – С. 51–56.
3. Данилюк А. Я. Теоретико-методологические основы проектирования интегральных гуманитарных образовательных пространств / Автореф. докт.пед. наук. 13.00.01. – Ростов-на-Дону: РГПИ, 2001. – 24 с.

Дар'я ПОЛОВИНКА

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ

Неперервна освіта в Україні набуває особливого значення в умовах формування ринкових відносин, своєрідної соціокультурної ситуації, за якої гнучкість і мобільність не зводяться лише до сфери виробничого функціонування людини, але й стають як соціальною, так і особистісною проблемою, що безпосередньо відображається на освітній сфері [5].

Стратегія і тактика реалізації концепції неперервної освіти визначена у таких нормативно-правових документах: Закон України “Про освіту”, Державна національна програма “Освіта” (Україна ХХІ століття), Національна доктрина розвитку освіти, Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 рр., Концепція розвитку неперервної педагогічної освіти.

Так, у Державній національній програмі “Освіта” (Україна ХХІ століття) зазначено, що держава має створити умови для задоволення освітніх і професійних потреб громадян, надання кожному можливостей постійно вдосконалювати свою освіту, підвищувати професійний рівень, оволодівати новими спеціальностями [3].

Національна доктрина розвитку освіти визначає, що “глобалізація, зміна технологій, перехід до постіндустріального, інформаційного суспільства, утвердження пріоритетів сталого розвитку, інші властиві сучасній цивілізації риси зумовлюють розвиток людини, що є головною метою, ключовим показником і основним важелем сучасного прогресу. В Україні має забезпечуватися прискорений, випереджальний інноваційний розвиток освіти, а також повинні створюватися умови для розвитку, самоствердження та самореалізації особистості протягом життя” [6].

Проблемою неперервної освіти займалися багато зарубіжних (П. Джарвіс, П. Ленгранд, М. Ноулс, А. Роджерс, Б. Ананьєв, С. Змеєв, Н. Кузьміна) та вітчизняних учених (С. Архіпова Л. Лукьянова, Н. Ничкало, Л. Сігаєва, О. Огієнко та ін.).